

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЪРВО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО „РАХБАР - ПАГАР срещу БЪЛГАРИЯ”

(Жалби № 45466/99 и № 29903/02)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

6 април 2006 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

06/07/2006

Решението става окончателно при обстоятелствата по член 44, § 2 на Конвенцията. Може да бъде предмет на редакторска преработка.

По делото „Рахбар - Пагар срещу България”,

Европейският съд по правата на човека (Първо отделение), на заседание в състав:

Г-н К. Л. РОЗАКИС, *Председател*,

Г-н П. ЛОРЕНЦЕН,

Г-жа Н. ВАЖИЧ,

Г-жа С. БОТУШАРОВА,

Г-н А. КОВЛЕР,

Г-жа Е. ЩАЙНЕР,

Г-н К. ХАДЖИЕВ, *Съдии*

и Г-н С. НИЙЛСЕН, *Секретар на отделението*,

След като заседава при закрити врата на 16 март 2006 г., постанови следното решение, прието на указаната по-горе дата:

ПРОЦЕДУРА

1. Делото е заведено по жалби (№ 45466/99 и № 43233/98) срещу Република България, подадени в Европейската комисия по правата на човека („Комисията”) на основание на член 34 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи („Конвенцията”) съответно на 2 ноември 1998 г. и на 26 юли 2002 г. от българските граждани г-жа Виолета Симеонова Рахбар-Пагар и Клаудия Халил Рахбар-Пагар („жалбоподателки”).

2. На 9 септември 2002 г. в Канцеларията на съда е получено известие за кончината на първата жалбоподателка, настъпила на 31 март 2002 г. и за желанието на втората жалбоподателка да продължи процедурата по жалба № 45466/99.

3. Жалбоподателките са получили право на безплатна правна помощ. Същите са представлявани от адвокат Е. Недева, адвокат към Пловдивската адвокатска колегия. Българското правителство („Правителството”) се представлява от неговите агенти, Г-жа М. Коцева и М. Димова, представители на Министерство на правосъдието.

4. Първата жалбоподателка се оплаква по-конкретно от недадената ѝ възможност да бъде изправена пред съдия, веднага след арестуването ѝ, от липсата на обосноваване и от продължителността на наложената ѝ мярка задържане под стража, от слабостите на съдебния контрол по отношение на ареста и сроковете на разглеждане на нейните обжалвания, както и от незачитане на правото ѝ да се ползва от презумцията за „невинност до доказване на противното”. По отношение на втората жалбоподателка, тя се оплаква от допуснатите забавяния при изпълнение на окончателното решение, присъждащо на нейната майка обезщетение за нанесени вреди и лихви за забава.

5. Жалбите са разпределени на Първо отделение на Съда (член 52 § 1 от Правилника). Делото е поверено на отделението на основание на член 27 § 1 от Конвенцията и член 26 § 1 от Правилника.

6. Отделението реши да обедини жалбите (член 42 § 1 от Правилника).

7. С решение от 18 ноември 2004 г., Отделението призна на втората жалбоподателка правото да продължи производството, започнато от майка ѝ от нейно име и на нейно място и декларира, че жалбите са частично допустими.

ОТНОСНО ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО

8. Първата жалбоподателка е родена на 1961 г. и живеела в Пловдив до кончината си през месец март 2002 г. Втората жалбоподателка е родена през 1979 г. и живее в Пловдив.

A. Задочната присъда на първата жалбоподателка

9. На 7 април 1990 г., докато шофирала своя автомобил в центъра на гр. Пловдив, първата жалбоподателка предизвиква пътна злополука, която отнема живота на две момичета и причинява тежки наранявания на четирима други младежи. Самата тя е ранена и претърпява ампутация на дясната ръка.

10. По този повод ѝ е предявено обвинение за непредумишлено убийство, но е освободена след внасянето на гаранция.

11. Тъй като първата жалбоподателка не се явява на едно от съдебните заседания, Съдът ѝ налага мярка задържане под стража на 5 декември 1990 г. Издадена е заповед за нейното задържане. Властите обаче не успяват да я открият.

12. Делото е гледано в нейно отсъствие. С решение на Районния съд на гр. Пловдив от 21 януари 1993 г., тя е призната за виновна за непредумишлено убийство, предизвикано от неспазване на правилника за движение по пътищата и извършено в пияно състояние. Тя е осъдена на десет години лишаване от свобода, както и да заплати обезщетение на жертвите.

13. На 16 януари 1995 г. е задържана в Германия, за да бъде впоследствие екстрадирана. Предадена е на българските власти на 1-ви април 1996 г. и затворена в Сливенския затвор в приложение на постановеното решение.

14. Вследствие на жалбата, подадена от жалбоподателката за преразглеждане на делото, с решение от 7 май 1998 г. Върховният касационен съд анулира решението от 21 януари 1993 г., аргументирайки решението си с допуснати съществени нередности и връща делото на Пловдивски районен съд за ново гледане по същество. Първата жалбоподателка остава в ареста на основание на

постановлението за налагане на мярка задържане под стража от 5 декември 1990 г.

Б. Ново гледане на делото

15. С постановление от 1-ви юни 1998 г., съдия-докладчикът, сезиран по преписката, предприема служебно разглеждане на мярката задържане под стража и потвърждава постановлението за задържането на жалбоподателката. Въззивната жалба на първата жалбоподателка срещу това решение е обявена за недопустима на 19 юни 1998 г. с аргумента, че същата не подлежи на обжалване.

16. По време на първото заседание по същество пред районния съд на 3 юли 1998 г., делото е отложено, поради неизвестяването на първата жалбоподателка за обвинителния акт. Още на същия ден, Съдът отхвърля молбата ѝ за освобождаване с аргумента, че съществува риск от укриване от съдебните власти, имайки предвид съдебното ѝ минало.

17. Заинтересованата обжалва това решение, поддържайки тезата, че в момента вече не съществува риск от бягство, че задържането ѝ е превишило « разумния срок » според разпоредбите на член 5 § 3 от Конвенцията и че, при тези обстоятелства, продължаването на мярката задържане под стража се превръща в излежаване на присъда и предопределя продължителността на бъдещата присъда, която съдът ще наложи.

18. Пловдивският апелативен съд отхвърля апелативната жалба на 17 юли 1998 г. без да заседава и в отсъствие на страните, със следните мотиви :

« Съдът счита, че няма основания да се променя мярката задържане под стража. Дори обвинението да касае непредумишлено престъпление, става дума за тежко престъпление, което се наказва с присъда от пет до петнадесет години лишаване от свобода. Член 152, алинея 4 позволява налагане на мярка задържане под стража и за непредумишлените престъпления. Имайки предвид, че минималната присъда, предвидена от закона за нарушението, в което е обвинена [първата жалбоподателка] е пет години, не съществува риск мярката задържане под стража да надвиши същата, тъй като до 3 юли 1998 г. [заинтересованата] е излежала три години, четири месеца и девет дни. Освен това съществува реален риск от бягство, защото веднъж това се е случило и нищо не гарантира, че няма да се случи отново. »

19. По време на заседанието на районния съд, състояло се на 14 октомври 1998 г., съдът решава да върне делото на етап предварително производство, поради допуснати несъвършенства, давайки указания по процедурните и следствените действия, които да бъдат извършени. Следствие на молбата за освобождаване, подадена от първата жалбоподателка в самото съдебно заседание, изтъквайки мотиви като здравословното ѝ състояние и липсата на самостоятелност, съдът потвърждава мярката задържане под стража, поради наличие на основателна причина да се смята, че съществува потенциален риск от бягство.

20. Заинтересованата обжалва постановлението още същия ден, подчертавайки, че фактът, че е напуснала страната по време на първото дело през 1990 г., не представлява риск за бягство към настоящия момент. Тя изтъква, че присъдата ѝ е преустановявана неколккратно в периода между 1996 и 1998 г. за един месец, за да може да се лекува, и че по този повод тя не е злоупотребила, а е изпълнила задълженията си. На 2 ноември 1998 г., районният съд потвърждава решението и предава жалбата на Пловдивския апелативен съд. С определение от 17 ноември 1998 г., апелативният съд изказва становище, че след като е върнал преписката на следствието, районният съд вече не е компетентен да взима решения по молбата за освобождаване. При тези обстоятелства, съдът не е трябвало да връща обжалваното решение от 14 октомври 1998 г., а апелативният съд не е трябвало да се произнася по апелативната жалба.

21. На 9 февруари 1999 г., районният прокурор връща преписката на следствената служба, за да бъдат изпълнени предписанията на съда и да бъде направена медицинската експертиза, поискана от първата жалбоподателка. На 26 февруари 1999 г., жалбоподателката е преместена в Пловдивската следствена служба. Следователят, на който е поверено делото, променя пунктовете на обвинението и потвърждава мярката задържане под стража. Заинтересованата е подложена на медицински изследвания на 2 и 5 март 1999 г.

22. На 15 март 1999 г., първата жалбоподателка подава в следствената служба нова молба за освобождаване, адресирана до районния съд. Молбата е предадена на съда на 29 март 1999 г., в момента, в който се извършва и връщането на делото за преразглеждане. Съдия-докладчикът решава да не насрочва дело за разглеждане на молбата за освобождаване, но да изчака първото заседание по същество, насрочено за 5 май 1999 г.

23. На 1-ви април 1999 г., адвокатите на първата жалбоподателка подават молба до съда, в която молят той да вземе решение по молбата за освобождаване, без да изчаква заседанието по същество, но не получават никакъв отговор.

24. На заседанието от 5 май 1999 г. делото е отложено, поради неявяване на някои от свидетелите. Съдът разгледал молбата за освобождаване и потвърдил мярката задържане под стража. Заинтересованата обжалва решението и моли апелативния съд да проведе открито заседание. Апелативният съд разглежда жалбата ѝ на 3 юни 1999 г. без да има заседание и в отсъствието на страните по делото. Жалбата е отхвърлена.

25. На заседанието на районния съд от 8 юли 1999 г., съдът отхвърля молбата за отвод на първата жалбоподателка и потвърждава мярката задържане под стража. Делото е отложено, поради неявяване на един от свидетелите.

26. На съдебното заседание от 26 юли 1999 г., съдът отхвърля още една молба за освобождаване на заинтересованата и отлага делото, поради неявяване на един от свидетелите.

27. Жалбоподателката обжалва решението за мярката задържане под стража. Съдът разглежда молбата за гледане на делото на открито заседание. Апелативният съд разглежда молбата за гледане на делото на открито заседание на 17 август 1999 г. и решава да прекрати мярката задържане под стража и да я замени с домашен арест. Тогава съдът е възприел, че не съществува риск жалбоподателката да се опита да се укрие от правосъдието или да извърши ново престъпление, по-конкретно предвид нейното поведение по време на периодите на преустановяване на присъдата, с които се е ползвала.

28. С решение от 5 октомври 1999 г., първата жалбоподателка е призната за виновна за убийство и непредумишлено предизвикване на телесни повреди в пияно състояние и е осъдена на шест години лишаване от свобода.

29. Жалбоподателката обжалва решението. С решение от 8-ми март 2000 г., Пловдивският апелативен съд частично отменя решението на районния съд, по-конкретно, обстоятелството за шофиране в пияно състояние и намалява присъдата на четири години и седем месеца лишаване на свобода. Оказва се, че това се равнява на времето, прекарано от жалбоподателката в ареста.

30. С решение от 7 юли 2000 г., Върховният касационен съд отхвърля обжалваното от жалбоподателката решение.

В. Жалбата на жалбоподателката за отговорността на държавата

31. Паралелно на наказателното производство, водено срещу нея, на 25 юни 1999 г. първата жалбоподателка сезира Пловдивския районен съд с иск за обезщетение и лихви за забава срещу следствената служба, Пловдивския районен съд и Пловдивския апелативен съд. Тя се позовава на закона от 1988 г. за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани и за несправедливото отношение към нея вследствие на прекалено големия период на разглеждане на молбата ѝ за освобождаване, подадена на 15 март 1999 г. Впоследствие тя се отказва от своята жалба срещу апелативния съд.

32. С решение от 23 ноември 1999 г., съдът постановява заличаване на делото, поради допуснати в молбата пред инстанцията несъвършенства. Заинтересованата обжалва това решение, което е отменено на 25 юли 2000 г. от Пазарджишкия районен съд и по този начин процедурата успява да продължи.

33. С решение от 9 май 2001 г., Пловдивският районен съд отхвърля молбата. Първата жалбоподателка обжалва.

34. С решение от 7 ноември 2001 г., Пазарджишкият районен съд отменя първото решение и дава ход на делото. Съдът счел, че въпросните институции не са спазили сроковете, предвидени от българските закони, както и член 5 § 4 от Конвенцията, който изисква молбите за освобождаване да бъдат разглеждани в кратки срокове. Като обезщетение за нанесени неимуществени вреди, претърпени от

първата жалбоподателка, която по онова време се намирала в крехко психическо състояние, съдът присъжда цялата сума на претенцията, а именно 367 български лева, които да бъдат заплатени от следствената служба и 853 лева, които да бъдат заплатени от районния съд, плюс законната лихва, считано от 16 март 1999 г.

35. На основание на това решение, на 27 ноември 2001 г. на заинтересованата е издаден изпълнителен лист. Тя подава молби за плащане в районния съд и следствената служба, съответно на 28 ноември 2001 г. и 5 декември 2001 г.

36. На 30 януари 2002 г., тя получава от районния съд сумата от 1 118 лева, съответстваща на основното задължение и разноските, без лихвите. Адвокатът ѝ веднага подава молба за изплащане на остатъка от дължимата сума. На 24 януари 2002 г., тя се обръща към следствената служба за възможността да получи сумата, след което на 10 март 2002 г. написва писмо до Висшия съдебен съвет. Писмата ѝ остават обаче без отговор.

37. Първата жалбоподателка почива на 31 март 2002 г.

38. На 4 декември 2002 г., дъщеря ѝ получава остатъка от сумата, дължима от районния съд.

39. След предаването на настоящите жалби на българското правителство на 13 март 2003 г., районната следствена служба извършва на 25 юли 2003 г. цялото плащане на сумата, дължима съгласно решението по делото.

II. РЕЛЕВАНТНО ВЪТРЕШНО ПРАВО И ПРАКТИКИ

А. Мерките, предназначени да гарантират явяването на свидетеля пред съд

1. Задържане под стража

40. Член 152 от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), в редакцията му в момента на настъпване на фактите, предвижда налагане на мярка задържане под стража на лицата, обвинени в престъпление, наказуемо с лишаване от свобода. За тежките предумишлени престъпления, т. е. тези, които се наказват с присъда по-голяма от пет години, налагането на мярката задържане под стража е почти автоматично, освен ако не бъде отстранено всякакво съмнение за евентуално бягство, възпрепятстване на следствието или извършване на ново престъпление. По отношение на другите престъпления, и по-конкретно по отношение на непредумишлените престъпления, налагането на мярка задържане под стража се налага единствено, когато такъв риск изглежда правдоподобен.

2. Домашен арест

41. Съгласно член 151, алинея 1 от НПК, мярката „домашен арест“ се състои в забрана, наложена на даден обвиняем да напуска своето жилище, без разрешение на компетентните власти.

3. Компетентните власти

42. На етапа на предварителното следствие, мярката за задържане или другите мерки се взимат с решение на прокурор или на следовател от следствената служба. Мярката задържане под стража може да бъде обжалвана пред съд на основание на член 152а от НПК пред съда от първа инстанция, от чийто ресор е делото.

43. По време на съдебния етап на производството, съдът пред който делото е висящо, или в определени случаи съдия-докладчикът, е компетентен да взима решение по тези мерки, служебно или на основание на подадена от заинтересованото лице молба (членове 39, 255, алинея 2 и 304, алинея 1 (5) от НПК). Така издадените постановления могат да бъдат обжалвани с частна жалба. Ако е подадена такава жалба, съдът може да реши да оттегли или да промени решението си. В противен случай, той предава частната жалба на апелативната инстанция, която се произнася, без да има заседание или призоваване на страните, освен в случаите, в които тя прецени, че е необходимо разглеждането на мярката в открито заседание (членове 346-348 от НПК).

Б. Деликтната отговорност на държавата

44. Законът от 1988 г. за отговорността на държавата за вреди причинени на граждани предвижда право на справедливо удовлетворение за нанесените вреди във връзка с незаконни решения или актове на администрацията или на съдебните власти.

В. Начини на изпълнение на вземанията от актове, постановени срещу държавни власти

45. Член 399 от Наказателно-процесуалния кодекс предвижда, че лицата, които имат да получават вземания от държавни институции трябва да предадат изпълнителния лист на финансовите служби на въпросния орган, за да получат сумата. Плащанията се извършват от специално предвидени за тази цел фондове в бюджета на институцията. В случай на липса на налични средства, главното ведомство трябва да предвиди бюджетно кредитиране за следващата година.

46. Кодексът не предвижда възможност за използване на принудителни мерки на изпълнение на решенията срещу държавните институции.

ПРАВНИ ИЗВОДИ

I. ОТНОСНО ТВЪРДЯНИ НАРУШЕНИЯ В ЖАЛБАТА НА ПЪРВАТА ЖАЛБОПОДАТЕЛКА

А. Относно твърдяното нарушение на член 5 § 3 за правото на изправяне пред съдия или пред длъжностно лице, упълномощено от закона да изпълнява съдебни функции.

47. Първата жалбоподателка се оплаква, че не е изправена пред съд считано от 7 май 1998 г., дата на която тя е задържана в ареста на основание на мярката задържане под стража, вследствие отменяне на присъдата ѝ от Върховния съд. Тя се позовава на член 5 § 3, чиито релевантни части гласят следното:

« Всяко лице, арестувано или лишено от свобода в съответствие с разпоредбите на т. 1 (с) на този член, трябва своевременно да бъде изправено пред съдия или пред длъжностно лице, упълномощено от закона да изпълнява съдебни функции (...) »

48. Правителството не представя становище по твърдяното нарушение.

49. Съдът припомня, че член 5 § 3 гарантира на всяко задържано лице на основание на член 5 § 1 с) бързо освобождаване или бързо изправяне пред съдебна власт. « Длъжностното лице » по смисъла на тази разпоредба трябва да бъде независима от изпълнителната власт и от страните институция; то трябва лично да изслуша лицето, изправено пред него и да се произнесе на основание на съдебни критерии за причините, обосноваващи задържането и, ако такива няма, то трябва да има властта да постанови освобождаването му (*Асенов и други срещу България*, решение от 28 октомври 1998 г., *”Сборник с решения и постановления”* 1998-VIII, стр. 3298, § 146).

50. В случая по делото, първата жалбоподателка е задържана в Германия на 16 януари 1996 г., за да бъде екстрадирана, след това е задържана в България, считано от 1-ви април 1996 г. в приложение на издадената задочна присъда през 1993 г. Въпреки това, след отменянето на тази присъда на 7 май 1998 г. на заинтересованата е наложена мярката задържане под стража. Тази мярка се основава на решението от 5 декември 1990 г., постановено в рамките на задочното производство. По този начин, вследствие на отменянето на решението, нито една друга съдебна власт не е постановила срещу нея мярка задържане под стража. На 1-ви юни 1998 г., съдия-докладчикът, на когото е върнато делото, потвърждава мярката в рамките на служебно производство, без да изслуша заинтересованата. Едва на 3 юли 1998 г.,

когато вече е лежала в ареста около два месеца, тя е изправена пред съдия по повод първото заседание на съда по същество.

51. При тези обстоятелства, правото на първата жалбоподателка да бъде изправена пред съдия или друго длъжностно лице, упълномощено от закона да изпълнява съдебни функции, веднага след задържането ѝ в ареста, не е било зачетено и това представлява нарушение на член 5 § 3.

Б. Относно твърдяното нарушение на член 5 § 3 по отношение на обосновката и срока на наложената мярка задържане под стража

1. Становище на страните

52. Първата жалбоподателка твърди също, че наложената ѝ мярка задържане под стража, след това и домашният арест, са лишени от основание и следователно са незаконосъобразни. Тя излага по-конкретно, че в момента на задържането ѝ под стража на 7 май 1998 г., рискът от бягство, твърдян от властите, не съществувал, предвид здравословното ѝ състояние и предвид факта, че вече е била лежала няколко години в затвора, излеждайки наказание по първата присъда. Освен това, продължителността на ареста доказва незачитането на правото ѝ да бъде съдена в разумен срок или освободена по време на досъдебното производство. Релевантните части на член 5 § 3 гласят следното :

« Всяко лице, арестувано или лишено от свобода в съответствие с разпоредбите на т. 1 (с) на този член, трябва своевременно да бъде изправено пред съдия или пред длъжностно лице, упълномощено от закона да изпълнява съдебни функции, и има право на гледане на неговото дело в разумен срок или на освобождаване преди гледането на неговото дело в съда (...) »

53. Правителството не представя становище по твърдяното нарушение.

2. Преценка на Съда

а) Период, който следва да бъде взет под внимание

54. Съдът отчита, че периодът, който следва да бъде взет под внимание, започва на 7 май 1998 г. с отменяне на присъдата на първата жалбоподателка. В действителност, до тази дата заинтересованата е била задържана на основание на наложената през 1993 г. присъда, следователно присъдата е попадала в полето на приложение на член 5 § 1 а) и не следва да бъде отчитана за нуждите на член 5 § 3.

55. На 17 август 1999 г., първата жалбоподателка е освободена от затвора, но ѝ е наложена мярка домашен арест със забрана да напуска своето жилище без разрешение. Съдът по друг повод вече разглежда мярката домашен арест, както тя е предвидена в българското право, и

счита, че тя представлява лишаване от свобода по смисъла на член 5 (*„Николова срещу България“* (2), № 40896/98, § 60, 30 септември 2004 г.). Оттук, релевантният период се простира до 5 октомври 1999 г., датата на новата присъда на заинтересованата на първа инстанция. След тази дата, съгласно съдебната практика на Съда (« *Б. срещу Австрия* », решение от 28 март 1990 г., серия А № 175, §§ 38-39) и дори ако по силата на българското право обвиняемият се счита за арестуван с оглед на предстоящия процес, лишаването от свобода попада под разпоредбите на член 5 § 1 а) и член 5 § 3 не следва да се прилага. Периодът, който следва да се вземе предвид възлиза следователно на една година и пет месеца.

б) Относно разумния характер на този период

56. При разглеждане на това оплакване, Съдът се позовава на съдебната си практика, която е добре установена при подобен вид дела (справка например *„Лабита срещу Италия“* [GC], № 26772/95, §§ 152-153, ЕСПЧ 2000-IV ; *„Лавентс срещу Латвия“*, № 58442/00, §§ 70-71, 28 ноември 2002 г.).

57 Съдът отчита, че в случая по делото, основният аргумент, изложен от съда, с който отказва освобождаването на първата жалбоподателка е факта, че същата се е укрила от правосъдието по време на първото дело, през 1990 г.

58. Съдът припомня по този повод, че рискът от бягство задължително намалява с течение на времето, предвид вероятното пренасяне на периода на задържане върху една евентуална присъда (*„Ноймайстер срещу Австрия“*, решение от 27 юни 1968 г., серия А № 8, стр. 39, § 10). В случая, този фактор е бил много по-важен, защото периодът на мярката задържане под стража е настъпил след като жалбоподателката вече е била прекарала повече от две години, в изпълнение на произнесената присъда през 1993 г., като този период също е трябвало да бъде прибавен към една евентуална присъда. Въпреки това обстоятелство, съдилищата по никакъв начин не са обосנוвали продължаващия да съществува риск от бягство, няколко години след първия процес и предвид вече прекараното време в затвора. Самият районен съд признава липсата на такъв риск, за да аргументира промяната на мярката задържане под стража на 17 август 1999 г., но все пак налага на жалбоподателката мярката домашен арест.

59. Предвид тези съображения, Съдът счита, че българските власти не са обосנוвали с релевантни и достатъчни аргументи продължаването на мярката на задържане на първата жалбоподателка. При тези обстоятелства, очевидно се оказва ненужно разглеждането на въпроса дали процедурата е водена с необходимото усърдие и акуратност.

60. Следователно, Съдът счита, че е налице нарушение на член 5 § 3 по този пункт.

Б. Относно твърдяното нарушение на член 5 § 4

61. Първата жалбоподателка повдига няколко оплаквания на основание на член 5 § 4, който гласи следното:

« Всяко арестувано или лишено от свобода лице има право да обжалва законността на неговото задържане в съда, който е задължен в кратък срок да се произнесе; в случай, че задържането е неправомерно, съдът е длъжен да нареди незабавното освобождаване на задържаното лице. »

а) Относно правото на съдебен контрол над мярката задържане под стража

62. Първата жалбоподателка се оплаква от недостатъчния съдебен контрол, аргументирайки се с това, че юрисдикциите не са отговорили на мотивите ѝ за липса на съдебно заседание и не са ѝ осигурили възможност за явяване пред съд, който да се произнесе по въззивните ѝ жалби, както и от отказа на апелативния съд, на 17 ноември 1998 г. да разгледа нейната жалба.

63. Правителството не представя становище по този пункт.

64. Съдът припомня на основание на член 5 § 1, че всяко лице, арестувано или задържано, има право на разглеждане на въпроса дали се спазват процедурните изисквания и изискванията към делото по съществото, необходими за доказване на « законността » на неговото лишаване от свобода (*"Броган и други срещу Великобритания"*, решение от 29 ноември 1988 г., серия А № 145-В, страници 34-35, § 65). Процедурата, попадаща в полето на приложение на член 5 § 4 не трябва винаги да бъде придружавана от гаранции, идентични на тази, приложими при член 6 § 1, но тя трябва да има съдебен характер и да предоставя на лицето адаптирани към естеството на лишаването от свобода, от което то се оплаква, гаранции. За да определи дали дадена процедура предоставя такива гаранции, следва да се има предвид особеното естество на обстоятелствата, при които то се развива (*"Влох срещу Полша"*, № 27785/95, § 125, ЕСПЧ 2000-XI).

Съдът ще разгледа последователно трите части от оплакването, повдигнато по делото.

65. По отношение на размера на съдебния контрол, Съдът отчита, че твърденията на заинтересованата, в смисъл, че съдът не е отговорил на нейните аргументи, не са основателни и констатира, че Съдът изцяло е отговорил на въпросите, повдигнати в жалбите. Съдът счита оттук нататък, че упражнения контрол отговаря на изискванията на член 5 § 4.

66. По отношение на непредоставянето на възможност на първата жалбоподателка да се яви пред съдебна власт, която да вземе решение по молбите ѝ за освобождаване, Съдът припомня, че възможността за даден задържан « да бъде изслушан лично или, при необходимост, чрез определена форма на представителство » фигурира в определени случаи сред основните гаранции на процедурата, прилагани по отношение на лишаването от свобода (*"Санчес-Рейс срещу*

Швейцария», решение от 21 октомври 1986 г., серия А № 107, стр. 19, § 51). Съдът вече разгледа за задържането, попадащо в полето на приложение на член 5 § 1 с), че е необходимо случаят да бъде гледан на съдебно заседание (по-горе цитираното решение по дело *”Влох”*, § 126 ; *”Румен Тодоров срещу България”*, № 50411/99, § 43, 20 октомври 2005 г.).

67. По делото, Съдът констатира, че жалбоподателката е могла да се яви, както и нейния адвокат, на съдебните заседания пред районния съд, който е заседавал по молбите за освобождаване на първа инстанция. Разбира се, по два повода – на 17 юли 1998 г. и на 3 юни 1999 г., Пловдивският апелативен съд разглежда жалбите, подадени в момента на гледане на делото и в отсъствие на страните. При все това, предвид специфичния характер на производството във връзка с член 5 § 4, по-конкретно изискването за своевременност, Съдът счита, че спазването на процедурните изисквания, присъщи на тази разпоредба, не е изисквало жалбоподателката отново да може да се яви пред апелативния съд. Заинтересованата освен това е имала възможност да подаде по всяко време нова молба, която да бъде разгледана в заседание на съда от първа инстанция.

68. Оттук, по член 5 § 4 и по този пункт, Съдът счита, че няма нарушение.

69. Относно молбата за освобождаване, подадена по време на съдебното заседание от 14 октомври 1998 г., Съдът отчита, че вследствие на отхвърлянето на тази молба от районния съд и обжалването с въззивната жалба, подадена от жалбоподателката, на 17 ноември 1998 г. Апелативният съд е счел, че съдът не е бил компетентен, за да се произнесе и отказва да разгледа въззивната жалба. След това изложение, Съдът трябва да разгледа въпроса, дали този отказ може да бъде счетен за основателен на основание на член 5 § 4.

70. Съдът припомня по този повод, че ако правото на съд, предвидено в член 5 § 4, не би могло да бъде тълкувано като абсолютно право, което би било несъвместимо с всяко процедурно ограничение, целта залегнала в член 5 – защита на свободата и сигурността на човека, както и значимостта на гаранциите, които се свързват с тях, съдържат и изискват ограниченията от процедурен характер по отношение на правото, което има дадено лице, лишено от свобода, да оспори законността на задържането му пред съд, да бъдат обект на особено стриктен контрол (*”Шишков срещу България”*, № 38822/97, § 85, ЕСПЧ 2003-I (извлечения). Конкретните реалности и специфичните обстоятелства, които са присъщи на ситуацията на задържаното лице трябва да бъдат отчетени (*”Конка срещу Белгия”*, № 51564/99, §§ 53-55, ЕСПЧ 2002-I).

71. По делото, Апелативният съд отказва за разгледа въззивната жалба, подадена от първата жалбоподателка, възприемайки, че след решението на районния съд да върне преписката на следствието, същото, и впоследствие, апелативният съд, вече не са били

компетентни да се произнасят по мярката на задържането. Тази аргументация изглежда предполага /включва/, че заинтересованата би следвало да е използвала реда на обжалване, както е предвидено в член 152а от Наказателно-процесуалния кодекс, който се отнася до етапа на предварителното следствие. Съдът констатира при все това, че интерпретацията на апелативния съд по отношение на реда на правните действия най-малкото създава противоречие, тъй като молбата за освобождаване на първата жалбоподателка е формулирана и разгледана по време на съдебното заседание, когато е постановено решението за връщане на преписката на предварителното следствие. При тези обстоятелства, заинтересованата е била затруднена при определянето на момента по време на заседанието, в който съдът се е оказал освободен от отговорност по делото. Освен това, районният съд също се е счел за компетентен, произнасяйки се по молбата за освобождаване на заседанието от 14 октомври 1998 г. и след това отново, вследствие на апелативната жалба на заинтересованата с потвърждаването на решението си на 2 ноември 1998 г.

72. Предвид тези елементи, изглежда, че приложимото право не е ясно определено по отношение на реда на действие, който да бъде следван, и че при всички положения, първата жалбоподателка не е сезирала очевидно некомпетентна власт.

73. Освен това, Съдът отчита, че решението на апелативния съд е постановено повече от един месец след подаването на въззивната жалба от заинтересованата, срок, през който същата е останала в ареста в очакване на решение, без да знае, че в крайна сметка нейната жалба няма да бъде разгледана и без да може да предвиди друг ред на обжалване.

74. Оттук, предвид общите релевантни факти и в частност, предвид липсата на увереност във вътрешното право по отношение на реда на действие и срока, необходими на юрисдикциите, за да достигнат до заключението, че не са компетентни да се произнасят, Съдът счита, че спорното решение на Пловдивския апелативен съд е оцетило неоправдано правото на първата жалбоподателка на съдебен контрол над мярката задържане под стража.

75. Следователно, налице е нарушение на член 5 § 4 по този пункт.

б) Относно разглеждането в « кратки срокове »

76. Първата жалбоподателка се оплаква освен това за прекалено големите срокове при проучване на мярката задържане под стража.

77. Относно сроковете на разглеждане на молбите за освобождаване от 3 юли 1998 г. (14 дни) и 26 юли 1999 г. (22 дни), Съдът счита, че те не нямат разумен характер, предвид факта, че тези молби са били разглеждани на двете нива на съдебната инстанция.

78. По отношение на жалбата, подадена на 14 октомври 1998 г., предвид факта, че по същество тя не е била разглеждана (справка параграфи 69-75 по-горе), Съдът счита, че няма основание да се разглежда дали « срокът е бил кратък ».

79. Колкото до молбата, подадена на 15 март 1999 г., Съдът веднага отчита, че на етапа на разглеждане дали жалбата е допустима, Правителството се позовава на едно изключение, а именно че заинтересованата не може повече да претендира, че е жертва на нарушение по силата на член 34 от Конвенцията, тъй като е налице решение на Пазарджишкия районен съд от 7 ноември 2001 г., което гласи, че вътрешната съдебна инстанция признава твърдяното нарушение и ѝ присъжда обезщетение.

80. Предвид връзката, която съществува между качеството на жертва на първата жалбоподателка по отношение на това оплакване и оплакванията, повдигнати от втората жалбоподателка по повод закъснялото изпълнение на горепосоченото решение от 7 ноември 2001 г., Съдът реши да съедини така изложеното изключение със съществуващото на делото (Справка – решение по допустимостта от 18 ноември 2004 г.). Съдът следва оттук да разгледа въпроса, дали първата жалбоподателка е загубила своето качество на жертва вследствие на решението от 7 ноември 2001 г.

81. Предвид приетото по-долу заключение в параграфи 96-97 на настоящото решение, в смисъл че закъснялото изпълнение на въпросното решение е накърнило правото на гарантираното от член 6 § 1 явяване пред съд, Съдът счита, че при обстоятелствата по делото, използваният от заинтересованата начин на обжалване, не се е оказал ефикасен и впоследствие не е помогнал за отстраняване на твърдяното нарушение. Следователно, първата жалбоподателка не е загубила качеството си на жертва на твърдяното нарушение на член 5 § 4.

82. По отношение на основателността на оплакването, Съдът констатира, че молбата за освобождаване от 15 март 1999 г. е била окончателно отхвърлена от апелативния съд на 3 юни 1999 г., или 79 дни след подаването ѝ. Дори молбата да е била разглеждана от две съдебни инстанции, Съдът счита, че такъв срок не би могъл да мине за съвместим с изискването за крайна неотложност, чието определение се съдържа в член 5 § 4.

83. Оттук, съдът установява нарушение на член 5 § 4 по този пункт.

Г. Относно твърдяно нарушение на член 6 § 2

84. Първата жалбоподателка се оплаква освен това от аргументите на Пловдивския апелативен съд в неговото постановление от 17 юли 1998 г. за мярката задържане под стража (параграф 18 по-горе), което е засилило усещането, че тя е виновна, въпреки че делото срещу нея все още е било висящо. Тя се позовава на правото на презумпцията за невинност, гарантирано от член 6 § 2 на Конвенцията, който гласи следното:

« Всяко лице, обвинено в извършване на престъпление, се смята за невинно до доказване на вината му в съответствие със закона. »

85. Правителството оспорва тази теза и счита, че спорното решение не съдържа никаква констатация, изрична или мълчалива, касаеща вината на първата жалбоподателка. Сравнението, направено между срока на задържането и минималното наказание, предвидено за престъплението, в което жалбоподателката е обвинена, е само един от аргументите, изложени от съда при продължаване на мярката задържане и изваждането на тези думи от контекста би било погрешно и тенденциозно. Освен това, Правителството твърди, че член 6 § 2 не защитава процедури, които са водени извън наказателното производство, като например тази по отношение на задържането под стража.

86. В отговор на това, жалбоподателката твърди, че защитата на член 6 § 2 касае всички процедури, водени по отношение на даден обвиняем, по-конкретно по отношение на мярката задържане под стража. Поддържа също, че сравнението между продължителността на мярката задържане под стража и минимума на присъдата, с която е била наказуема първата жалбоподателка, е изцяло в разрез с въпроса за едно евентуално продължаване на мярката задържане под стража и показва убеждението на съдебната власт, че тя ще бъде призната за виновна и осъдена.

87. Съдът припомня, че съгласно своята съдебна практика, презумпцията за невинност е нарушена, в случай че дадено съдебно решение, касаещо даден обвиняем, оставя впечатлението, че той е виновен, въпреки че неговата вина не е била предварително и законно установена. Достатъчно е дори, в отсъствие на формална констатация, да има аргументация, която да навежда на мисълта, че съдията счита заинтересования за виновен. Откъдето и важноста на избора на термини от държавните служители в изявленията им преди дадено лице да е било осъдено и признато за виновно за дадено престъпление (Справка *"Дактарас срещу Литва"*, № 42095/98, § 41, ЕСПЧ 2000-X). При все това, въпросът да се разбере дали принципът на презумпцията за невинност не е спазен, трябва да бъде решен в контекста на специфичните обстоятелства, в които спорните твърдения са формулирани (*idem*, § 43).

88. В случая по делото, спорните термини са използвани в рамките на процедурата, касаеща мярката задържане под стража, от съдебната инстанция, заседаваща по тази мярка. Те отговарят директно на повдигнатия аргумент от първата жалбоподателка в смисъл, че даден продължителен срок на мярката задържане под стража ще повлияе на срока на бъдещата присъда, защото съдът, заседаващ по същество ще има склонност да налага присъда, покриваща срока на мярката задържане под стража.

89. На основание на тези съображения, Съдът счита, че направеното сравнение не може да бъде възприето като «официално изявление, навеждащо на мисълта, че жалбоподателката е виновна, а всъщност нейната вина не е предварително и законно установена», но съставлява аргумент за срока на задържането, в отговор на въпроса,

повдигнат от самата жалбоподателка (Справка по-горе цитирано решение *”Дактарас”*, § 44).

90. Следователно, Съдът не установява нарушение на член 6 § 2.

II. ОТНОСНО ОПЛАКВАНИЯТА, ОТПРАВЕНИ ОТ ВТОРАТА ЖАЛБОПОДАТЕЛКА

A. Относно твърдяното нарушение на член 6 § 1

1. Аргументи на страните

91. Втората жалбоподателка се оплаква от закъснението от страна на Пловдивската следствена служба при изпълнението на решението на Пазарджишкия районен съд от 7 ноември 2001 г., присъждащо на нейната майка обезщетение за нанесени вреди и лихви за забава. Тя се позовава на член 6 § 1 от Конвенция, чиито релевантни части гласят следното :

„1. Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения, (...) има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона (...)”

92. Правителството оспорва тезата на жалбоподателката. То твърди, че плащането в изпълнение на решението изисква известно време, за да се осигурят необходимите средства от бюджета за организациите, за които се отнася. Районният съд е внесъл дължимите суми в срок, а закъснението на плащането от страна на следствената служба се обяснява със смъртта на първата жалбоподателка и непредставянето от страна на втората жалбоподателка на удостоверение за наследници, за да може плащането да се извърши на нейно име.

93. В отговор, втората жалбоподателка уточнява, че молбата за плащане е подадена към следствената служба на 5 декември 2001 г., че майка ѝ отново се е обърнала към тази институция на 24 януари 2002 г., след това към Висшия съдебен съвет на 10 март 2002 г. и не е получила никакъв отговор или обяснение относно плащането. При тези обстоятелства, забавеното изпълнение не би могло да бъде оправдано със смъртта на нейната майка, настъпила на 31 март 2002 г. Освен това, да предположим, че следствената служба не е била уведомена за смъртта на първата жалбоподателка. В този случай нищо не ѝ е пречело да извърши плащането по сметка на първата жалбоподателка, като в този случай нейните евентуални наследници биха могли да предявят своите права пред банката. Обаче, подобно действие не е било предприето от следствената служба и плащането е направено едва след предаването на жалбата от Съда на ответното правителство.

2. Преценка на Съда

94. Съдът припомня, че член 6 § 1 дава « право на съд », право на достъп. Той дава по-конкретно правото на всеки да сезира съда по граждански дела. Това право би било илюзорно, ако вътрешният съдебен ред на дадена Договаряща страна позволява дадено окончателно и задължително съдебно решение да остане недействащо за сметка на дадена страна. Изпълнението на дадено решение или постановление, независимо на коя съдебна инстанция, следва да бъде считано като неразделна част от « делото » по смисъла на член 6. По отношение на решението, постановено срещу администрацията, ефективната защита на подсъдимия включва задължението за същия да се подчинява; ако администрацията откаже или пропусне да изпълни свое решение, или забави това действие, гаранциите на член 6, с които се е ползвал подсъдимия по време на съдебната фаза на процедурата биха загубили всякакво основание да съществуват (*Хорнсби срещу Гърция*”, решение от 19 март 1997 г., Сборник 1997-II, стр. от 510 до 511, §§ 40-41).

95. Разбира се, закъснението в изпълнение на решението може да бъде оправдано при наличие на особени обстоятелства, но не може да има като последствие допускане на нарушение на самото естество на гарантираното право, както е предвидено в член 6 § 1 (*”Бурдов срещу Русия*”, № 59498/00, § 35, ЕСПЧ 2002-III).

96. Съдът констатира по делото, че Пловдивската следствена служба е превела присъдените с решението суми на 25 юли 2003 г., което означава една година и осем месеца след депозирането на 5 декември 2001 г. на молбата за плащане в надлежната ѝ форма. Дори Съдът да приеме, че е необходим срок за извършване на дадено плащане от държавна институция, срокът по настоящото дело може бързо да бъде преценен, че е прекалено и неоснователно голям. Относно, в частност, твърденията на Правителството в смисъл, че закъснението е било предизвикано от пасивността на втората жалбоподателка, Съдът не отчита нито един елемент, сочещ, че въпросната власт се е опитала да извърши плащането на името на първата жалбоподателка и не е могъл да го направи поради кончината на същата или поради необходимостта да се предоставят допълнителни документи. Точно обратното, действията на първата жалбоподателка са останали без резултат. Не е даден никакъв друг отговор или обяснение, или срок, а това е поставило заинтересованото лице в състояние на несигурност по отношение на възможността да получи плащането. В крайна сметка, Съдът стига до заключението, че правилникът е бил спазен едва след известяване на ответната държава за наличието на жалби.

97. Предвид тези аргументи, Съдът счита, че закъснението, настъпило в изпълнение на окончателното решение от 7 ноември 2001 г. от Пловдивската следствена служба не е било основателно и оттук води до нарушение на член 6 § 1 от Конвенцията.

Б. Относно твърдяно нарушение на член 1 от Протокол № 1

98. Втората жалбоподателка счита, че закъснението на въпросното решение също е довело до накърняване на нейните права, гарантирани от член 1 на Протокол № 1, който гласи следното :

„Всяко физическо или юридическо лице има право мирно да се ползува от своите притежания. Никой не може да бъде лишен от своите притежания, освен в интерес на обществото и съгласно условията, предвидени в закона и в общите принципи на международното право.

Предходните разпоредби не накърняват по никакъв начин правото на държавите да въвеждат такива закони, каквито сметнат за необходими за осъществяването на контрол върху ползването на притежанията в съответствие с общия интерес (...). „

99. Правителството отново представя становище, позовавайки се на член 6 § 1 и поддържа, че няма нарушение на член 1 на Протокол № 1.

100. Съдът припомня, че съгласно неговата съдебна практика, дадено окончателно и изпълнимо решение може да породи за ползващия се от него достатъчно установено и изискуемо вземане и да представлява по този начин « имот » по смисъла на член 1 от Протокол № 1 (по-горе цитираното дело *„Бурдов“*, § 40 ; *„Ангелов срещу България“*, № 44076/98, §§ 34-34, 22 април 2004 г.).

101. В случая по делото, решението на Пазарджишкия районен съд от 7 ноември 2001 г. е установило такова вземане в полза на първата жалбоподателка, след което и на втората жалбоподателка, вследствие на смъртта на нейната майка. Оттук, невъзможността да се получи изпълнение на това решение до 25 юли 2003 г. е престъпление по служба, допуснато при прилагане от жалбоподателката на нейното право на защита на собствеността, гарантирано от член 1 на Протокол № 1.

102. Съдът отчита, че пропускайки да спазят въпросното решение, вътрешните власти са лишили жалбоподателите, за период от около една година и осем месеца, от присъдената от съда компенсация, която те основателно са могли да се надяват да получат и са ги поставили в положение на несигурност. Правителството не е предоставило никакво валидно оправдание за настъпилото закъснение.

103. При тези обстоятелства, закъснението при изпълнение на решението от 7 ноември 2001 г. също е довело до нарушение на член 1 от Протокол № 1.

В. Относно твърдяното нарушение на член 13

104. Втората жалбоподателка се оплаква, че не ѝ е дадена ефективна възможност за обжалване пред национална съдебна власт, за да се жалва от твърдяните закъснения при изпълнение на решението. Тя се позовава на член 13 от Конвенцията, който гласи следното :

« Всеки, чиито права и свободи, провъзгласени в тази Конвенция, са нарушени, има право на ефикасни правни средства за тяхната защита пред съответните национални власти, дори и нарушението да е извършено от лица, действащи при упражняване на служебни функции. »

105. Предвид заключението за нарушение на член 6 § 1 на Конвенцията, направено в параграф 97 по-горе, Съдът не счита за необходимо допълнително да се спира и разглежда случая на основание на член 13; изисквания на последния член са в действителност по-малко стриктни от тези на член 6 § 1 и в случая по делото се припокриват от същите (*"Кацарос срещу Гърция"*, № 51473/99, § 37, 6 юни 2002 г.).

III. ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛЕН 41 НА КОНВЕНЦИЯТА

106. По смисъла на член 41 от Конвенцията,

« Ако съдът установи, че е имало нарушение на конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на високодоговарящата страна допуска само частично обезщетение за последиците от това нарушение, съдът присъжда, ако това е необходимо, справедливо удовлетворение на потърпевщата страна. »

A. Вреди

107. Втората жалбоподателка претендира за общо обезщетение от 8 500 евро за нанесени неимуществени вреди на майка ѝ, първата жалбоподателка, поради нарушение на член 5 §§ 3 и 4, както и 2 000 евро, поради нарушение на член 6 § 2. Освен това тя претендира за обезщетение от 1 500 евро за лично нанесени ѝ неимуществени вреди, на основание на допуснатото закъснение при изпълнение на решението от 7 ноември 2001 г. Тя смята, че размера на претенциите е основателен, аргументирайки се с жизнения стандарт в България през последните години.

108. Правителството не прави възражения по този пункт.

109. По отношение на първата жалбоподателка Съдът счита, че същата несъмнено е претърпяла неимуществени вреди, на основание на констатираните нарушения на член 5 §§ 3 и 4 и че в тази връзка следва да се присъди обезщетение. Взимайки решение по справедливост, както са изискванията на член 41, Съдът присъжда на втората жалбоподателка, която е продължила процедурата на своята майка, сумата от 1 000 евро по този пункт.

110. По отношение на твърдяните вреди, нанесени на втората жалбоподателка, Съдът счита, че закъснението при изпълнение на спорното решение от Пловдивската следствена служба ѝ е нанесло известна вреда и ѝ присъжда сумата от 1 000 евро по този пункт.

Б. Разноски по делото

111. Втората жалбоподателка претендира освен това и за сумата от 15 509,91 евро за разноски по делото, направени пред вътрешните съдебни инстанции и пред Съда, от които 14 120 евро за хонорари на адвоката на първата жалбоподателка, съответстващи на 203 часа работа, и 1 285 евро хонорари за адвокат на втората жалбоподателка, съответстващи на 18,5 часа, плюс 104,91 евро за канцеларски, пощенски и преводачески разноски. Тя представя хонорарно споразумение между нея и адвокатката ѝ, разбивка за извършената работа и фактури, съответстващи на пощенските и преводаческите разходи.

112. Правителството не прави възражения по този пункт.

113. Съдът припомня, че на жалбоподателката могат да бъдат присъдени единствено направените действителни, необходими и разумни разноски. В случая по делото, Съдът счита, че хонорарните разходи за адвокат, претендирани по първата жалба, по-конкретно по отношение на вътрешната процедура, не съответстват изцяло на оплакванията в жалбата, чиято основателност Съдът констатира по-горе; размерът им при всички случаи е завишен. В заключение, предвид всички елементи, с които разполага и взимайки решение по справедливост, Съдът счита за законосъобразно да присъди на жалбоподателката общата сума от 3 000 евро. От тях следва да се приспадне сумата за правна помощ, изплатена от Съвета на Европа, на стойност 1 133 евро. В заключение и в тази връзка, Съдът присъжда на втората жалбоподателка сумата от 1 867 евро за извършените от нея съдебни разноски.

В. Лихва за забава

114. Съдът намира за уместно, лихвата за просрочване да е базирана на пределната лихва по заеми на Централната европейска банка, към които следва да се добавят три процентни пункта.

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД ГОРЕПОСОЧЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ, СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО,

1. Установява нарушение на член 5, § 3 от Конвенцията, поради неизправянето на жалбоподателката пред съдия или друго длъжностно лице, упълномощено от закона да изпълнява съдебни функции, в момента на нейното арестуване;

2. *Установява* нарушение на член 5, § 3 от Конвенцията по отношение на срока и обосноваването на наложената мярка задържане под стража ;
3. *Установява* че първата жалбоподателка не е загубила качеството си на жертва на твърдяното нарушение на член 5 § 4 от Конвенцията и че има нарушение на разпоредба по отношение на не разглеждането на жалбата, подадена на 14 октомври 1998 г. и сроковете на разглеждане на жалбата, подадена на 15 март 1999 г. и че няма нарушение по отношение по другите пунктове на жалбата ;
4. *Установява* че няма нарушение на член 6 § 2 от Конвенцията ;
5. *Установява* нарушение на член 6, § 1 от Конвенцията относно оплакването на втората жалбоподателка за закъснение при изпълнение на решението на Пазарджишкия районен съд от 7 ноември 2001 г.;
6. *Установява* нарушение на член 1 на Протокол № 1 ;
7. *Установява*, че няма основание да се разглежда самостоятелно оплакването в жалбата, позоваващо се на член 13 ;
8. *Отсъжда*:
 - а) че Ответната държава следва да заплати на втората жалбоподателка в тримесечен срок от датата на влизане на решението в сила, съгласно член 44, § 2 от Конвенцията, следните суми, които да бъдат превърнати в български лева по курса към датата на плащане :
 - i. 1 000 евро (хиляда евро) като обезщетение за нанесени неимуществени вреди в качеството ѝ на наследница на първата жалбоподателка ;
 - ii. 1 000 евро (хиляда евро) като обезщетение за лично нанесени ѝ неимуществени вреди ;
 - iii. 1 867 евро (хиляда осемстотин шестдесет и седем евро) за съдебни разноски ;
 - iv. евентуалните данъци и такси върху посочените по-горе суми ;
 - б) от датата на изтичане на гореспоменатите три месеца до разплащането, ще се дължи проста лихва върху сумата при ниво, равно на пределната лихва по заеми на Европейската централна банка по време на просрочения период плюс три процентни пункта;
9. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателката за обезщетение по справедливост.

Изготвено на френски език и известно писмено на 6 април 2006 г.,
в съответствие с член 77, §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Сьорен Нийлсен
Секретар на Отделението

Христос Розакис
Председател